

AIM - Toelichtingen bij de milieuregels uit het Activiteitenbesluit

Toelichtingen

U hebt op 22-8-2014 de vragenboom van de Activiteitenbesluit Internet Module (<http://aim.vrom.nl>) doorlopen. Daarbij heeft u een aantal activiteiten geselecteerd waarvoor het Activiteitenbesluit en de bijbehorende Activiteitenregeling milieuregels bevat. Dit document bevat de toelichtingen bij deze milieuregels die gelden voor uw bedrijf.

Milieuregels

De milieuregels kunt u vinden in een apart bestand.

Inhoud

Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening	1
Opslaan en overslaan van goederen - algemeen	4
Binnenschietbanen	7
Algemene milieuregels voor emissies naar de lucht	10
Algemene milieuregels voor bodembedreigende activiteiten	17
Algemene milieuregels voor lozen	23
Algemene milieuregels voor type C inrichtingen	27

Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening

Document	Toelichting "Lozen van hemelwater, dat niet afkomstig is van een bodembeschermende voorziening"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.1.3, artikel 3.3 § 6.7, artikel 6.18
	Activiteitenregeling	nvt
Versie	1 januari 2013	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een korte beschrijving van de voorschriften voor het lozen van afvloeiend hemelwater dat *niet* afkomstig is van een verplichte bodembeschermende voorziening en *geen* drainagewater is afkomstig van de teelt van gewassen op een doorlatende ondergrond..

Onder "afvloeiend hemelwater" wordt zowel verstaan hemelwater dat over een verharding afstroomt, als hemelwater dat bij neerslag door de bodem sijpelt en via drainage wordt afgevoerd.

Een verplichte bodembeschermende voorziening is een bestaande of aan te leggen voorziening die aanwezig moet zijn vanwege het uitvoeren van bodembedreigende activiteiten. De voorschriften zijn ook van toepassing op afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen die niet verplicht zijn, maar vrijwillig zijn aangebracht.

Bij de opslag van goederen kan sprake zijn van lozing van afvloeiend hemelwater dat niet afkomstig is van bodembeschermende voorzieningen. Het hemelwater dat afkomstig is van het opslaan en overslaan van goederen valt onder paragraaf 3.3.6 "*Opslaan en overslaan van goederen*" van het Activiteitenbesluit.

Lozen hemelwater wel afkomstig van bodembeschermende voorzieningen

Eventuele eisen aan lozingen van afvloeiend hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen zijn vermeld bij de activiteiten waarbij "dergelijke voorzieningen verplicht zijn. De milieuhygiënische noodzaak voor deze bodembeschermende voorziening maakt dat ook afvloeiend hemelwater daarvan niet in alle gevallen zonder beperkingen kan worden geloosd. Overigens zal bij bodembeschermende voorzieningen niet altijd afvloeiend hemelwater vrijkomen, omdat veel activiteiten, waarvoor bodembeschermende voorzieningen zijn vereist, inpandig plaatsvinden.

Gemeentelijke verordening

Een gemeentelijke verordening zoals bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer (Wm) biedt de mogelijkheid om gebiedsgerichte regels voor afvloeiend hemelwater te stellen. De verordeningsmogelijkheid van de gemeente geldt voor lozingen op of in de bodem en voor lozingen in een voorziening voor inzameling en transport van afvalwater, zoals een openbaar vuilwaterriool of een openbaar hemelwaterstelsel. Regels kunnen met name relevant zijn daar waar het afvloeiend hemelwater via een openbaar hemelwaterstelsel op of in de bodem of in het oppervlaktewater wordt gebracht. Deze verordening biedt de gemeente ook de mogelijkheid om te bepalen dat bestaande lozingen van afvloeiend hemelwater op een vuilwaterriool binnen een in de verordening genoemde termijn moeten worden beëindigd.

Voorschriften	
Lozen vuilwaterriool	
Lozen verboden	
Lozen bodem, oppervlaktewater, hemelwaterriool	
Lozen toegestaan	
Voorwaarden gebruik gewasbeschermingsmiddelen	

Verbod lozen vuilwaterriool

Uitgangspunt voor het lozen van hemelwater is dat afvloeiend hemelwater lokaal in het milieu wordt gebracht door lozing in het oppervlaktewater of op of in de bodem, of op een hemelwaterriool. Lozing op het vuilwaterriool is in principe verboden.

Voor bestaande situaties, waarbij al werd geloosd op vuilwaterriool, voordat dit verbod van toepassing werd, geldt het verbod niet. Het bevoegd gezag kan via een maatwerkvoorschrift een termijn stellen aan het beëindigen van het lozen op het vuilwaterriool.

Lozing op het vuilwaterriool mag uitsluitend plaatsvinden, als er redelijkerwijs geen andere mogelijkheid tot lozen is. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn bij een bedrijf dat gevestigd is op een locatie met een dusdanig hoge grondwaterstand dat bodemlozingen niet in redelijkheid mogelijk zijn, geen oppervlaktewater in de buurt is en ook geen hemelwaterstelsel aanwezig is. Het toestaan van lozen op het vuilwaterriool is niet bedoeld voor die bedrijven die geen preventieve maatregelen (willen) treffen. Ook het voor de zekerheid lozen op het vuilwaterriool, voor het geval er bij de activiteit iets fout zou gaan, waardoor verontreiniging van het oppervlaktewater zou kunnen optreden, wordt bij de meeste activiteiten niet noodzakelijk en wenselijk geacht.

Lozing op een vuilwaterriool leidt tot transporteren van "schoon" water over grote afstanden, waarbij dit water door vermenging met ander afvalwater in het vuilwaterriool sterk verontreinigd raakt. Tijdens het transport kunnen overstorten plaatsvinden wanneer het stelsel de hoeveelheden niet kan verwerken. Daarnaast heeft het hemelwater ook negatieve effecten op het zuiveringsproces van het zuiveringstechnisch werk. In de praktijk is het hemelwater op het moment dat het vanuit het zuiveringstechnisch werk op het oppervlaktewater wordt geloosd veelal meer verontreinigd dan op het moment dat het in het riool kwam.

Lozing op bodem, oppervlaktewater, hemelwaterstelsel

Afvloeiend hemelwater mag in principe zonder beperkingen in het oppervlaktewater, op of in de bodem of op een hemelwaterstelsel (hemelwaterriool) worden geloosd. Hierbij is het uitgangspunt dat afvloeiend hemelwater schoon is, maar dat enige verontreiniging bijna onontkoombaar is. Door het treffen van preventieve maatregelen kan deze verontreiniging tot een minimum worden beperkt. Verontreiniging kan ontstaan omdat de oppervlakken waarover het hemelwater afvloeit niet volledig schoon zijn en omdat enige mate van uitloging kan plaatsvinden, afhankelijk van het materiaal waarmee het hemelwater in aanraking komt. De beheerder van het terrein/oppervlak waar het hemelwater is neergekomen, is verantwoordelijk voor het nemen van preventieve maatregelen en kan hierop worden aangesproken op grond van de zorgplicht. Allereerst kan in overleg met de exploitant van een bedrijf afspraken worden gemaakt over de noodzakelijke maatregelen, bijvoorbeeld enige mate van berging. Daarnaast kan het bevoegd gezag via maatwerkvoorschriften extra eisen stellen op grond van de zorgplicht.

Preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen zijn bijvoorbeeld:

- het schoonhouden van het bedrijf;
- het zorgvuldig omgaan met milieugevaarlijke stoffen;
- het rekening houden met uitloging bij de keuze van materialen die aan hemelwater zijn blootgesteld;
- een zodanige wijze van onkruidbestrijding dat onnodige verontreiniging wordt voorkomen.

Soms kan het gewenst zijn om, rekening houdend met de specifieke situatie, deze maatregelen te concretiseren, of zelfs - aanvullend op de preventieve maatregelen - enige mate van behandeling van het hemelwater te eisen via maatwerkvoorschriften. Ook kan het zijn dat eisen moeten worden gesteld aan de hoeveelheid of gericht op het voorkomen van bovenmatige verontreiniging van het hemelwater. Dat laatste kan aan de orde zijn als bij een bouwwerk gekozen is voor toepassing van grote oppervlakken uitlopende materialen. Ook kunnen voorschriften nodig zijn vanwege de capaciteit van het rioolstelsel.

Voorwaarden gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Neerslag op verhardingen kan via oppervlakkige afspoeling of via een regenwaterafvoersysteem in het oppervlaktewater terecht komen. Het kan daarbij gaan om halfopen verhardingen, zoals tegels en klinkers, en gesloten verhardingen, zoals asfalt en beton. Als op verhardingen gebruik wordt gemaakt van gewasbeschermingsmiddelen, waaronder onkruidbestrijdingsmiddelen, gelden de volgende eisen:

- pleksgewijze behandeling door selectieve toepassingstechnieken; selectieve toepassingstechnieken zijn onder andere sensorgestuurde spuitsystemen, onkruidbestrijkers en spuitlansen;
- geen toepassing als binnen 24 uur aanzienlijke kans is op neerslag (meer dan 40%);
- geen toepassing in of nabij straatkolken of putten.

Opslaan en overslaan van goederen - algemeen

Document	Toelichting "Opslaan en overslaan van goederen - algemeen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.4.3, artikel 3.31, 3.32, sub b, c en d, en 3.33
	Activiteitenregeling	§ 3.4.3, artikel 3.39, 3.40, 3.41, lid 1
Versie	1 maart 2014	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een beschrijving van de voorschriften voor het opslaan en overslaan van goederen. Het gaat hier meestal om bulk- en stuksgoederen, maar de voorschriften kunnen ook van toepassing zijn op het opslaan en overslaan van afvalstoffen. Welke voorschriften van toepassing zijn, is afhankelijk van de aard van de opgeslagen goederen.

Type B of C

Voor een type B bedrijf zijn alle voorschriften uit deze paragraaf van toepassing voor zover dat niet al is geregeld bij een specifieke activiteit in een andere paragraaf. Voor de volgende type C bedrijven gelden de voorschriften uit deze paragraaf voor zover het niet gaat om vaste kunstmest, explosieven, gedemonteerde airbags en gordelspanners, overige gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen anders dan asbest, of vloeibare bodembedreigende stoffen:

- autodemontagebedrijven
- bedrijven voor demontage van tweewielige motorvoertuigen (motorfietsen, scooters, bromfietsen of snorfietsen)
- gemeentewerven en milieustraten
- rioolwaterzuiveringsinstallaties voor stedelijk afvalwater

Voor andere type C bedrijven zijn alleen de voorschriften voor inerte goederen en voor het lozen van afvalwater afkomstig van op- en overslaan van goederen in niet kwetsbare oppervlaktewateren van toepassing. De niet kwetsbare oppervlaktewateren zijn opgenomen in een lijst met aangewezen oppervlaktewaterlichamen in bijlage II van de Activiteitenregeling.

De rest van deze toelichting gaat alleen in op de voorschriften voor inerte en niet stuifgevoelige goederen. Voor bodembedreigende goederen en stuifgevoelige goederen vindt u de informatie in afzonderlijke toelichtingen.

Inerte niet stuifgevoelige goederen

Inerte niet stuifgevoelige goederen zijn goederen die geen significante milieubelasting geven. Dat betekent dat inerte goederen in principe de bodem en het oppervlaktewater niet verontreinigen en geen externe veiligheidseffecten zullen veroorzaken. De belangrijkste milieubelasting die sommige inerte niet stuifgevoelige goederen wel kunnen veroorzaken is verontreiniging van de omgeving en het oppervlaktewater. In de Activiteitenregeling zijn goederen aangewezen die in ieder geval als inert worden gekarakteriseerd. Dit zijn bijvoorbeeld straatmeubilair, papier, textiel, vlakglas en ijzer. Bodembedreigende stoffen, gevaarlijke stoffen en CMR-stoffen kunnen nooit inerte goederen zijn.

Arbeidsomstandighedenwet / Bouwbesluit

Voorschriften voor de overvulsignalering, de aarding, beveiliging tegen blikseminslag en het voorkomen van stofexplosies zijn verplicht op grond van arbeidsomstandighedenwetgeving en daarom niet in het Activiteitenbesluit opgenomen. Goederen kunnen brandgevaarlijk zijn, maar hiervoor zijn geen voorschriften opgenomen omdat dit is geregeld in het Bouwbesluit 2012.

Voorschriften	
Verontreiniging omgeving	
Voorkomen verontreiniging omgeving	
Lozen afvalwater inerte goederen	
Lozen oppervlaktewater, bodem, hemelwaterriool toegestaan	
Lozen in vuilwaterriool alleen als andere route niet mogelijk	
Gehalte onopgeloste stoffen niet meer dan 300 mg/l	
Doelmatige bemonstering afvalwater	
Gebruik afvalwater voor bevochtigen	

Voorkomen verontreiniging omgeving

Op- of overslag in de buitenlucht moet zo plaatsvinden dat er geen materiaal weg kan waaien. Daarmee wordt verontreiniging van de omgeving en oppervlaktewater voorkomen.

Lozen afvalwater inerte goederen

Afvalwater dat in contact is geweest met inerte goederen wordt bij voorkeur geloosd op de bodem, in en hemelwaterriool of op oppervlaktewater. Alleen als dit niet mogelijk is, bijvoorbeeld omdat er geen oppervlaktewater of hemelwaterriool is en de bodem ongeschikt is, is lozing op het vuilwaterriool toegestaan. In alle gevallen geldt een lozingseis van maximaal 300 mg/l onopgeloste stoffen en moet het afvalwater bemonsterd kunnen worden.

Voorkomen verontreiniging oppervlaktewater

Bij op- en overslag van goederen langs oppervlaktewater moet zo veel mogelijk worden voorkomen dat de goederen afvloeien in oppervlaktewater (bijvoorbeeld zand of grind op de oever). Verontreiniging van oppervlaktewater wordt in ieder geval voorkomen als onderstaande maatregelen zijn getroffen.

Buitenopslag van goederen:

- tot 2 meter uit de kaderrand of oever vindt geen opslag plaats;
 - er is een deugdelijke keerwand aanwezig en tussen keerwand en kader of oever ligt geen product.
- Bulkopslag heeft, zonder beschermende maatregelen, de neiging een steeds groter terrein te gaan beslaan omdat de hoop uitzakt. Als die opslag dicht bij een oppervlaktewater ligt zal de opslag zich op een gegeven moment uitstrekken tot in het oppervlaktewater. Dit kan worden voorkomen door de opslag op minstens twee meter vanaf de oever of de kade te houden of door middel van het plaatsen van een keerwal waarmee voorkomen wordt dat de hoop uitzakt.

Laden en lossen van schepen met inerte goederen:

- schoonmaken van grijpers zodanig uitvoeren dat overslagresten en spoelwater niet in oppervlaktewater terecht komen;
- afstand tussen wal en schip is zo klein mogelijk, in ieder geval niet groter dan 5 meter;
- schip wordt met wal verbonden door een ponton of morsklep.

Het voorkomen van verontreiniging is een essentieel onderdeel van een goede bedrijfsvoering. Een goed voorbeeld daarvan is dat eventuele morsverliezen in de nabijheid van een oppervlaktewater of de riolering zo snel mogelijk worden opgeruimd. Hierdoor wordt vervuiling vanuit deze bron voorkomen. Een andere maatregel is de morsverliezen op kades, steigers, pontons en scheepsdelen direct, of in ieder geval binnen 24 uur, na het beëindigen van de overslagactiviteit op te ruimen.

Binnenschietbanen

Document	Toelichting "Binnenschietbanen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	§ 3.7.1, artikel 3.142 t/m 3.144
	Activiteitenregeling	§ 3.7.1, artikel 3.108 t/m 3.113
Versie	1 januari 2013	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een korte beschrijving van de voorschriften voor binnenschietbanen. Binnenschietbanen zijn schietbanen in een gebouw of een deel van een gebouw, zonder open zijden en met een geheel gesloten afdekking waarin met vuurwapens wordt geschoten. Binnenschietbanen worden hoofdzakelijk gebruikt voor de beoefening van de schietsport, maar ook voor training van bijvoorbeeld politiemedewerkers.

De eisen zijn niet van toepassing op het traditioneel schieten. Dit valt onder paragraaf 3.7.2. In tegenstelling tot binnenschietbanen vindt traditioneel schieten in de buitenlucht plaats.

Voorschriften	
Lucht	
Bonafzuiging	
Doelmatige verspreiding	
Emissieconcentratie-eis voor stof	
Geluid	
Akoestisch rapport	
Meetvoorschrift binnenschietinrichtingen	
Veiligheid	
Kogelwerende constructie	
Opslag van munitie conform opslag van vuurwerk	
Bodem	
Bodembeschermende voorziening	
Kogelvanger	

Bronafzuiging

Bij het schieten worden kruitgassen en -stoffen geproduceerd. Deze lucht kan lood, koper, en afbraakproducten van de verbranding van kruit zoals koolwaterstoffen en nitreuze gassen bevatten. Om diffuse emissies te voorkomen moet kruitgassen en -stof doelmatig bij de bron worden afgezogen, tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is. Doelmatige bronafzuiging kan ook zijn lokale of ruimte afzuiging als de activiteiten in een speciaal daarvoor bestemde, afgesloten ruimte plaatsvinden.

Doelmatige verspreiding

Als binnen 50 meter van het bedrijf gevoelige gebouwen zijn gelegen, moeten emissies bovendaks en omhoog gericht worden afgevoerd. Dit geldt niet als de gevoelige gebouwen zijn gelegen op een gezoneerd industrieterrein of een bedrijventerrein met minder dan 1 gevoelig gebouw per hectare. Bedrijven die zijn opgericht vóór 1 januari 2008 hoeven geen maatregelen te treffen, zo lang er geen veranderingen plaatsvinden in de emissies of de afvoer daarvan.

Als sprake is van slechte verspreiding van de emissies kan het bevoegd gezag met maatwerkvoorschriften eisen stellen aan de ligging en uitvoering van het emissiepunt.

Emissieconcentratie-eis voor stof

Voor de afvoer naar de buitenlucht van stofemissies, die vrijkomen bij het schieten, gelden emissieconcentratie-eisen. Aan deze eisen wordt voldaan als de afgezogen stofemissies naar buiten worden afgevoerd via een stoffilter. Dit filter moet in goede staat van onderhoud verkeren, periodiek worden gecontroleerd en zo vaak als voor de goede werking nodig is, worden schoongemaakt en vervangen.

Akoestisch rapport

Als de binnenschietbaan binnen een afstand van 50 meter van een geluidgevoelig object ligt, moet bij de melding een akoestisch rapport worden gevoegd. Deze reden hiervoor is dat er in deze situaties een grotere kans is dat de geluidnormen worden overschreden. Het onderzoek moet aantonen dat aan de geluidnormen wordt voldaan. Er gelden specifieke eisen waaraan het akoestisch onderzoek moet voldoen.

Meetvoorschrift binnenschietinrichtingen

Voor het bepalen van de geluidsniveaus geldt het Meetvoorschrift binnenschietinrichtingen. Dit is een specifiek meetvoorschrift opgesteld voor het meten van schietgeluid van binnenschietbanen. Het voorschrift geeft aan hoe geluidemissies van schietgeluid rondom een binnenschietbaan op de gevel van nabijgelegen geluidgevoelige bestemmingen of in in- of aanpandige gebouwen moeten worden bepaald.

Constructie-eisen gebouw

Voorkomen moet worden dat kogels, projectielen of delen daarvan buiten de schietbaan terecht komen en gevaar voor de omgeving opleveren. Aan de constructie van een binnenschietbaan zijn eisen gesteld om te voorkomen dat een direct schot of een ricochet (het terugkaatsen van een projectiel) de baan kan verlaten:

- de bouwkundige constructie van de schietbaan moet kogelwerend zijn;
- de kogels moeten in een kogelvanger terechtkomen.

Een kogelvanger is een voorziening om de energie in de kogel terug te brengen naar nul. Kogelvangers zijn er in diverse uitvoeringen, bijvoorbeeld een zandlichaam, een staalplaat, een systemen van stalen platen of een kogelvangbak.

In onderstaande tabel is vermeld welke bouwkundige maatregelen noodzakelijk zijn.

	wapens met een kaliber tot en met .22	vuistvuurwapens met een kaliber tot .50 en overige vuurwapens voorzien van pistoolmunitie	schoudervuurwapens met een kaliber tot .50
plafond/dak	50 mm beton of 100 mm gasbeton	100 mm beton of 150 mm gasbeton	200 mm beton of 150 mm gasbeton
zijwanden	100 mm metselwerk of kalkzandsteen of 50 mm beton of 100 mm gasbeton	100 mm metselwerk of kalkzandsteen of 100 mm beton of 150 mm gasbeton	200 mm metselwerk of kalkzandsteen of 200 mm beton of 150 mm gasbeton
achterwand	100 mm metselwerk of kalkzandsteen of 75 mm beton	200 mm metselwerk of kalkzandsteen of 100 mm beton	200 mm metselwerk of kalkzandsteen of 200 mm beton

	wapens met een kaliber tot en met .22	vuistvuurwapens met een kaliber tot .50 en overige vuurwapens voorzien van pistoolmunitie	schoudervuurwapens met een kaliber tot .50
bescherming wanden en plafond ter plaatse van het schietpunt	vurenhout 20 mm of cementvezelplaat 25 mm op regels 25 mm	vurenhout 25 mm of cementvezelplaat 50 mm op regels 30 mm	vurenhout 25 mm of cementvezelplaat 50 mm op regels 30 mm
baanzool (indien en voor zover verhard)	50 mm beton met afwerking cementvloer of plastisch materiaal	100 mm beton met afwerking cementvloer of plastisch materiaal	100 mm beton met afwerking cementvloer of plastisch materiaal
baanzool (indien en voor zover onverhard)	vlak zand, zonder harde bestanddelen met afmetingen groter dan 3 mm	vlak zand, zonder harde bestanddelen met afmetingen groter dan 3 mm	vlak zand, zonder harde bestanddelen met afmetingen groter dan 3 mm
bescherming aanschietbare delen	vurenhout 20 mm op regels 25 mm	vurenhout 25 mm op regels 30 mm	vurenhout 25 mm op regels 30 mm
rooster ventilatie-opening	staalplaat 3 mm	staalplaat 6 mm	staalplaat 10 mm
zandkogelvanger	Helling 34 graden met horizontaal; nabij plafond 0,75 m diepte	Helling 34 graden met horizontaal; nabij plafond 1,0 m diepte	Helling 34 graden met horizontaal; nabij plafond 1,2 m diepte
stalen kogelvanger	staalplaat trefvlak 5 mm dik	staalplaat trefvlak 12 mm dik	-----
kunststof kogelvanger	diepte 0,30 m	diepte 0,50 m	diepte 0,90 m.

Het kaliber is de diameter van de loop bij een gladde loop of de middellijn, gemeten naast de groeven, bij een getrokken loop. De aanduiding .22 betekent 22 inch, dit komt overeen met 5,6 mm.

Opslag van munitie en wapens

De opslag van munitie moet voldoen aan paragraaf 4.1.2 'Opslaan van vuurwerk en andere ontplofbare stoffen' van het Activiteitenbesluit. Voor de opslag van wapens geldt de Wet wapens en munitie.

Bodembeschermende voorziening

Voorkomen moet worden dat de hulzen van verschoten munitie en kogels en projectielen of delen daarvan nabij het schietpunt in of op de bodem terecht komen. Het schieten moet daarom plaatsvinden boven een bodembeschermende voorziening. Dit betekent dat de zone rond de standplaats van de schutter dusdanig moet zijn ingericht, dat het verzamelen van hulzen gemakkelijk uitvoerbaar is. Als bij het schieten geen hulzen, of andere bodembedreigende stoffen in of op de bodem terecht kunnen komen, is geen bodembeschermende voorziening nodig.

Kogelvanger

Door het toepassen van een kogelvanger wordt, naast het veiligheidsaspect, ook voorkomen dat kogels in de bodem terecht kunnen komen. Een kogelvanger moet worden opgesteld boven een bodembeschermende voorziening (zoals een verharding), om te voorkomen dat de kogels die niet worden opgevangen door de kogelvanger, op of in de bodem terecht kunnen komen.

Algemene milieuregels voor emissies naar de lucht

Document	Toelichting "Algemene milieuregels voor emissies naar de lucht"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.3, artikel 2.4 t/m 2.8
	Activiteitenregeling	nvt
Versie	1 maart 2014	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een korte beschrijving van de algemene systematiek voor emissies naar de lucht. Voor het aspect luchtemissies is aangesloten bij de systematiek van de NeR. In het kort komt deze systematiek op het volgende neer:

- emissiereductie moet in de eerste plaats gericht zijn op een vermindering van de emissievracht;
- diffuse emissies moeten zoveel mogelijk door procesgeïntegreerde of brongerichte voorzieningen worden bestreden;
- de noodzaak van emissiebeperking is afhankelijk van de grootte van de emissievracht (massastroom) van de gekanaliseerde emissies;
- overschrijdt de massastroom van de gekanaliseerde emissies de grensmassastroom dan wordt gesproken van een relevante emissie en moeten emissiebeperkende voorzieningen overeenkomstig de beste beschikbare technieken (BBT) worden getroffen; het toepassen van procesgeïntegreerde maatregelen heeft daarbij de voorkeur boven het toepassen van nageschakelde technieken;
- door het vastleggen van emissie-eisen in voorschriften wordt de toepassing van een doelmatige maatregel verzekerd.

Vanuit milieuhygiënisch oogpunt bestaat de voorkeur voor procesgeïntegreerde maatregelen boven nageschakelde technieken, vanwege het structurele karakter van de bestrijding aan de bron. Bij procesgeïntegreerde maatregelen kan in het algemeen gedacht worden aan:

- wijziging van de procesvoering en/of het productieproces;
- gebruik van andere grondstoffen;
- terugvoeren van de (luchtverontreinigde) stoffen in het productieproces.

Als procesgeïntegreerde maatregelen niet mogelijk zijn of een onvoldoende emissiereductie realiseren kunnen nageschakelde technieken worden toegepast.

Indeling stofcategorieën

Stoffen die vanuit het bedrijf geëmitteerd kunnen worden, worden overeenkomstig paragraaf 4.5 van de NeR ingedeeld in stofcategorieën en stofklassen. De NeR gaat uit van zes stofcategorieën, die weer onderverdeeld zijn in stofklassen op basis van hun chemische, fysische en toxische eigenschappen. De volgende categorieën worden onderscheiden:

- MVP: minimalisatie verplichte stoffen;
- S: stof;
- sO: organische stoffen stofvormig;
- sA: anorganische stoffen stofvormig;
- gA: anorganische stoffen gasvormig;
- gO: organische stoffen gasvormig.

Wet luchtkwaliteit

Bedrijven zijn verantwoordelijk voor emissies vanuit het bedrijf naar de buitenlucht. Deze emissies kunnen gevolgen hebben voor de luchtkwaliteit en inherent daaraan het woon- en leefklimaat.

Verbrandingsprocessen in de industrie, verkeer en huishoudens vervuilen de buitenlucht met luchtverontreinigende stoffen. Voorbeelden hiervan zijn fijn stof, stikstofdioxide, zwaveldioxide, koolmonoxide, vluchtige organische stoffen (VOS), polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's) en zware metalen als lood, zink, cadmium, arseen en benzeen.

Eisen aan de luchtkwaliteit zijn opgenomen in de Wet luchtkwaliteit en alleen van toepassing bij bedrijven die een omgevingsvergunning milieu nodig hebben. Gezien de aard en omvang van de in dit besluit gereguleerde activiteiten is de verwachting dat hiermee de doorwerking van de luchtkwaliteitseisen afdoende is geregeld. Daarnaast fungeert de zorgplicht als vangnet. Op grond daarvan kan alsnog een maatwerkvoorschrift worden gesteld.

Agrarische bedrijven hebben in bepaalde gevallen een omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) nodig, waarbij getoetst moet worden aan de luchtkwaliteitseisen in de Wet luchtkwaliteit. Een OBM is nodig bij het houden van:

- ten minste 500 en ten hoogste 1.200 vleesrundersen
- ten minste 3.000 stuks pluimvee
- ten minste 900 varkens
- bij gemengde bedrijven:
 - ten minste 1.500 stuks pluimvee
 - ten minste 500 gespeende biggen
 - ten minste 500 landbouwhuisdieren anders dan pluimvee en gespeende biggen.

Voor een beperkt aantal activiteiten zijn voorschriften opgenomen in het Activiteitenbesluit, die de mogelijkheid bieden om gelet op de luchtkwaliteit aanvullende eisen te stellen via maatwerkvoorschriften. Het gaat hierbij om het parkeren of stallen van auto's in parkeergarages, het afleveren van motorbrandstoffen en een aantal activiteiten dat verband houdt met de bewerking, verwerking of vervaardiging van metalen voorwerpen en hout en de opslag van stuifgevoelige goederen.

Voorschriften	
Emissieconcentratie-eisen	
Erkende maatregelen	
Optellen massastromen	
Emissiebeperkende technieken	
Controle emissies	
Doelmatige bronafzuiging	
Doelmatige verspreiding	

Emissieconcentratie-eis

Voor activiteiten waarbij relevante luchtemissies verwacht worden zijn per activiteit concrete emissieconcentratie-eisen opgenomen. Als voor een activiteit emissieconcentratie-eisen zijn vastgelegd moet worden beoordeeld of de betreffende emissie binnen het bedrijf relevant is. Zodra de emissievracht (massaastroom) van de betreffende stof of groep van stoffen waartoe deze behoort, over het gehele bedrijf gezien relevant is (de betreffende grensmassaastroom overschrijdt) dan gelden de emissieconcentratie-eisen voor alle bronnen die de betreffende stoffen emitteren. Als een bepaalde bron nauwelijks bijdraagt in de jaarlijkse uitstoot, kan die bron worden uitgezonderd van de emissieconcentratie-eisen.

Grensmassastroom

Voor de beoordeling van relevante emissies zijn per stofklasse drempelwaarden van toepassing, aangeduid als grensmassastroom. De relevantie van de emissie, en daarmee de hoogte van de grensmassastroom, hangt af van de schadelijkheid van de stoffen. Emissies die onder de daarvoor vastgestelde grensmassastromen blijven, zijn niet relevant, emissies die één of meer grensmassastromen overschrijden, wel.

Afwijken emissieconcentratie-eisen

Het bevoegd gezag kan met maatwerkvoorschriften gemotiveerd afwijken van de emissieconcentratie-eisen. Als het bevoegd gezag in een specifieke situatie een dergelijk besluit neemt, zal bij dit besluit de NeR moeten worden betrokken. De NeR geeft de stand der techniek weer op het gebied van emissiebeperking naar de lucht.

Afwijken kan relevant zijn als met een andere maatregel dan de erkende maatregel één of meer grensmassastromen overschreden worden en de emissieconcentratie-eisen worden overschreden, terwijl wel een significante emissiereductie wordt gerealiseerd. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde zijn als een bedrijf een bronmaatregel of een procesgeïntegreerde maatregel wil treffen. Als afwijkende emissie-eis zou dan door het bevoegd gezag in plaats van een emissieconcentratie-eis bijvoorbeeld een emissiereductie-eis of een emissievracht kunnen worden vastgesteld. Afwijken van de emissieconcentratie-eisen kan ook relevant zijn als er sprake is van een afwijkend emissieverloop of bijzondere bronnen zoals bedoeld in paragraaf 2.4 van de NeR. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld het toepassing geven aan de middelingsbepaling, piekemissiebepaling, en bepalingen voor niet reguliere emissies.

Daarnaast zijn afwijkingen mogelijk van grensmassastromen en emissieconcentratie-eisen voor MVP-stoffen, conform het bepaalde onder emissie-eisen van paragraaf 3.2.1 van de NeR. Het bevoegd gezag neemt bij zijn beslissing ook de kosteneffectiviteit van maatregelen als bedoeld in paragraaf 2.11 van de NeR in acht.

In gevallen waarin het wenselijk wordt geacht om van gestelde emissiegrenswaarden af te wijken vanwege een integrale afweging van milieucompartimenten zoals bedoeld in paragraaf 2.7.3 van de NeR, kunnen eveneens andere emissie-eisen worden vastgesteld, onderbouwd op basis van de gemaakte integrale afweging.

Kleine bronnen (vrijstellingsbepaling)

Overeenkomstig de systematiek van de NeR worden bronnen die op jaarbasis maar een zeer geringe bijdrage aan de emissie hebben, vrijgesteld van de emissieconcentratie-eisen uit artikel 2.5. Voor deze kleine bronnen gelden dan geen emissieconcentratie-eisen voor de stoffen waarvan de jaarvracht onder het 500-voudige van de grensmassastroom blijft. Deze kleine bronnen wel mee ter bepaling of de grensmassastroom voor een stof of stofklasse wordt overschreden. Dus als door optelling van de massastroom van verschillende bronnen binnen het bedrijf de grensmassastroom voor bijvoorbeeld stofklasse S wordt overschreden, geldt dat alle bronnen moeten voldoen aan de emissieconcentratie-eisen voor stofklasse S, behalve de kleine bronnen.

Emissiebron - emissiepunt

Er is een verschil tussen emissiebronnen en emissiepunten. Een emissiebron is de plaats waar de emissie ontstaat dan wel wordt gevormd. Een emissiepunt betreft de locatie waar de emissie(s) uiteindelijk naar de buitenlucht worden geëmitteerd. Meerdere bronnen kunnen zodoende via eenzelfde emissiepunt emitteren. Emissiepunten bestaan hoofdzakelijk uit gekanaliseerde emissiepunten en diffuse emissiepunten.

Gekanaliseerde emissiepunten zijn bijvoorbeeld schoorstenen, pijpen en uitmondingen. Ook (mechanische) ruimteventilatie betreft een gekanaliseerde emissie. Bij mechanische ruimteventilatie worden veelal de in een ruimte diffuus ontstane emissies afgevoerd. De kenmerken van ruimteventilatie zijn daarom relatief grote debieten en lage concentraties. In geval van direct bij de bron afgezogen emissies betreft het juist relatief lage debieten en hoge concentraties.

Diffuse emissiepunten betreffen emissies ten gevolge van bijvoorbeeld het lekken van afsluiters en flenzen, (natuurlijk) geventileerde ruimtes, oppervlaktebronnen (zoals een beluchtingstank) en lijnbronnen. Vanuit het oogpunt van milieu zijn gekanaliseerde emissies gewenst. Als emissies zo dicht mogelijk bij de bron gekanaliseerd zijn, kunnen (als nodig) eenvoudiger maatregelen worden getroffen.

Erkende maatregelen

Voor activiteiten waarvoor emissieconcentratie-eisen gelden, zijn in de Activiteitenregeling erkende maatregelen opgenomen. Door toepassing van deze erkende maatregelen wordt voldaan aan de emissieconcentratie-eisen. Dit houdt in dat in gevallen waarin de erkende maatregelen zijn getroffen, niet meer hoeft te worden aangetoond dat aan de emissieconcentratie-eisen wordt voldaan. Er is slechts sprake van een erkende maatregel als voldaan wordt aan alle voorwaarden genoemd bij die maatregel. Dat wil zeggen (aantoonbare) deugdelijke dimensionering, (aantoonbaar) deugdelijk onderhoud en (aantoonbare) geschiktheid van de maatregel voor het betreffende doel.

Voor de beoordeling of een maatregel een erkende maatregel is of niet, is de documentatie van de leverancier van de maatregel en de uitgangspunten van het bedrijf over de emissies van belang. Dit geldt voor zowel de geschiktheid van de maatregel voor het doel, de dimensionering van de maatregel en het benodigde onderhoud daarvan.

Geen of alternatieve maatregel

Als een andere maatregel getroffen wordt dan de erkende maatregel of een maatregel wordt niet volgens de beschrijving van de erkende maatregel uitgevoerd (bijvoorbeeld omdat deze niet juist is gedimensioneerd, niet goed is uitgevoerd of onderhouden), is er geen sprake van een erkende maatregel en moet het bedrijf op verzoek van het bevoegd gezag aantonen dat met de getroffen maatregel wordt voldaan aan de emissieconcentratie-eis of dat de grensmassastroom niet wordt overschreden.

Als geen maatregel wordt getroffen, kan het bevoegd gezag het bedrijf verzoeken om aan te tonen dat de betreffende emissie niet relevant is omdat:

- de grensmassastromen niet worden overschreden;
- het treffen van een maatregel niet nodig is omdat, weliswaar grensmassastromen overschreden worden maar de emissie vanuit bepaalde bronnen beneden de vrijstellingsbepaling blijven;
- met getroffen andere maatregelen (dan een erkende maatregel) aan de emissie-eisen wordt voldaan.

Dit geldt ook bij veranderingen binnen het bedrijf die significante negatieve gevolgen kunnen hebben voor emissies naar de lucht. Dit geldt bijvoorbeeld als er nieuwe bronnen bijkomen waar geen maatregelen of andere dan erkende maatregelen zijn getroffen, maar ook voor bestaande bronnen waar de massastroom is toegenomen. In dit laatste geval zal moeten worden aangetoond dat:

- nog steeds geen maatregel getroffen hoeft te worden of,
- de dimensionering, onderhoud en geschiktheid van een bestaande erkende dan wel andere maatregel in overeenstemming is met de nieuwe situatie, of
- met een nieuw te treffen andere dan een erkende maatregel aan de emissie-eisen wordt voldaan.

Optellen massastromen binnen de stofklasse

Om te toetsen of er grensmassastromen zijn die worden overschreden, moeten eerst de massastromen (emissievrachten in gram per uur) van alle bronnen binnen het bedrijf, die stoffen emitteren behorende tot een zelfde stofklasse, bij elkaar worden opgeteld. De totale emissie die binnen het tijdsvak van één uur kan optreden vanuit het bedrijf is daarbij maatgevend. Als sprake is van het bedrijf die uit verschillende onderdelen bestaat die onafhankelijk van elkaar zouden kunnen functioneren, kan de totale emissie per bedrijfsonderdeel worden bepaald.

Als de opgetelde massastromen van stoffen die tot een zelfde klasse behoren, de grensmassastroom van de betreffende klasse overschrijden, dan moeten de opgetelde emissieconcentraties van de betreffende stoffen per bron, voldoen aan de emissieconcentratie-eis van die klasse. Dit betekent dat de betreffende emissieconcentratie-eis zowel geldt in de gevallen dat de emissie van één enkele stof de grensmassastroom overschrijdt, als in gevallen dat de emissie van de individuele stoffen onder de grensmassastroom blijft, maar de som van de emissies de grensmassastroom wel overschrijdt. In dit laatste geval moet dan de som van de emissieconcentraties van de betreffende stoffen aan de emissieconcentratie-eis voldoen.

Totaal stof

Voor de stofcategorie stofklasse S geldt een wat afwijkend regime. De emissieconcentratie-eis van 5 milligram per normaal kubieke meter is op een bron van toepassing als:

- de massastroom over de totale emissie van stoffen ingedeeld in stofklasse S over het gehele bedrijf, meer bedraagt dan 200 gram per uur, en
- de massastroom van de betreffende bron hoger is dan 100 kilogram per jaar (vrijstellingsbepaling).

Ook als de emissie van stofklasse S minder is dan 200 gram per uur ("de grensmassastroom voor stofklasse S") is er toch een emissiegrenswaarde van toepassing. In dat geval is een emissieconcentratie-eis van 50 milligram per normaal kubieke meter op een bron van toepassing als de massastroom van de betreffende bron groter is dan 100 kilogram stof per jaar. Als de emissie van een bron lager is dan 100 kilogram per jaar zijn er geen emissiegrenswaarden van toepassing op die bron.

Vluchtige organische stoffen

Voor de emissies van VOS naar de lucht zijn emissie-eisen opgenomen bij betreffende activiteit. Voor deze activiteiten zijn maatregelen opgenomen op basis van het afgeronde KWS2000-project (en VOS maatregelen uit paragraaf 3.4 van de NeR) en het Werkboek milieumaatregelen metaal- en elektrotechnische industrie en is aangesloten bij de oude amvb's.

Voor grootverbruikers van oplosmiddelen gelden de VOS-eisen niet. Voor deze bedrijven gelden de eisen uit afdeling 2.11: "Oplosmiddelen" van het Activiteitenbesluit. Zie Toelichting "Oplosmiddeleninstallaties".

Optellen massastromen binnen de stofcategorie

Als de totale massastroom van alle stoffen binnen een klasse de grensmassastroom van de klasse niet overschrijdt, dan moet vervolgens worden getoetst of de totale massastroom van deze klasse samen met de totale massastroom van de in nummer hogere klasse wél de grensmassastroom van deze hogere klasse overschrijdt. Als dit het geval is dan geldt de emissieconcentratie-eis van deze hogere klasse voor het totaal van alle stoffen van de beide beoordeelde klassen. Als dit niet het geval is dan moet vervolgens worden getoetst of de totale massastroom van de beide klassen samen met die van de in nummer hoogste klasse, wél de grensmassastroom van deze hoogste klasse overschrijdt. Als dit het geval is dan geldt de emissieconcentratie-eis van deze hoogste klasse voor het totaal van alle stoffen van de drie klassen. Met de in nummer hoogste klasse wordt hier bedoeld de klasse met de minst strenge emissieconcentratie-eis, dit is in het onderstaande voorbeeld uitgewerkt.

De sommatiebepaling over vrachten (massastromen) is te illustreren met het volgende voorbeeld, waarbij: klasse = gO1, hogere klasse = gO2 en hoogste klasse = gO3.

De gezamenlijke vracht van de stoffen behorende tot klasse gO1 moet worden getoetst aan de grensmassastroom van gO1.

Vervolgens wordt de gezamenlijke vracht van de stoffen behorende tot de klassen gO1 plus gO2 getoetst aan de grensmassastroom van gO2.

Tot slot wordt de gezamenlijke vracht van stoffen behorende tot de klassen gO1, gO2 en gO3 getoetst aan de grensmassastroom van gO3.

Emissiebeperkende technieken

Voor de relevante activiteiten worden verschillende erkende maatregelen (afscheiders) voorgeschreven. De voorgeschreven afscheiders zijn gebaseerd op de typen stoffen die moeten worden verwijderd om aan emissiegrenswaarden te kunnen voldoen: droge en natte stofvormige componenten of gassen.

- Voor **droge stofvormige componenten** (stof in algemene zin, stofvormige organische stoffen en stofvormige anorganische stoffen) zijn geschikt: filterende afscheiders zoals doekfilters, (verbeterde) compactfilters, keramische filters, 2-trapsstoffilters, absoluutfilters, patronenfilters, slangenfilters, cassettefilters, enveloppenfilters en kaarsenfilters en in enkele gevallen elektrostatische filters.
- Voor **natte stofvormige componenten** ("natte" aerosolen, nat stof in algemene zin, natte stofvormige organische stoffen en natte stofvormige anorganische stoffen) zijn geschikt: filterende afscheiders, zoals aërosolfilters (HEAF filters/ vlak-bed filter) en mistfilters (diepbedfilters).
- Voor **gassen** (gas- en dampvormige anorganische componenten en gas- en tapvormige organische componenten) zijn geschikt: gaswassers (scrubbers, zure scrubbers, alkalische scrubbers).

Meer informatie over de verschillende emissiebeperkende technieken is te vinden op:

<http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/ner/luchtemissie/>

Controle emissies

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid voorschriften te stellen voor het controleren van emissies door het bedrijf. Dit kan alleen bij die activiteiten waar ook daadwerkelijk emissieconcentratie-eisen naar de lucht zijn opgenomen.

In veel gevallen zal het niet nodig zijn om extra voorschriften te stellen voor het controleren van emissies, omdat de meeste bedrijven door het toepassen van erkende maatregelen worden geacht te hebben voldaan aan de emissie-eisen. Voor deze erkende maatregelen is in de Activiteitenregeling vastgelegd waar deze maatregelen aan moeten voldoen om te kunnen spreken van een erkende maatregel.

Er kunnen echter situaties zijn waarbij een aanvullend controleregime nodig is:

- Een bedrijf kiest een andere maatregel kiest dan die genoemd is bij de erkende maatregelen.
- De toegepaste emissiebeperkende techniek in combinatie met de geëmitteerde stoffen leidt onder andere tot hoge storinggevoeligheid, veel onderhoud, veel fluctuaties in de aard en grootte van de emissies.
- De grootte en aard van de emissies zijn zodanig dat extra controle nodig is.
- Storing aan de emissiebeperkende techniek heeft zeer grote gevolgen voor de grootte van de emissies.

Als hulpmiddel voor het opstellen van een aanvullend controleregime kan gebruik worden gemaakt van paragraaf 3.7 van de NeR. In veel gevallen is een kwantitatieve emissiemeting niet nodig om de goede werking van een emissiereducerende techniek vast te stellen en kan volstaan worden met een controleregime op basis van Emissie Relevante Parameters (ERP's).

Emissiemeting

Als een emissiemeting wel nodig is, zijn voorwaarden opgenomen waaraan een emissiemeting moet voldoen en is opgenomen op welke wijze getoetst moet worden aan de emissieconcentratie-eisen als een emissiemeting wordt uitgevoerd. Afwijking van een bepalingmethode is alleen toegestaan als dit is aangegeven door het bevoegd gezag, dan wel op basis van eventueel opgestelde maatwerkvoorschriften voor het bepalen van de emissies naar de lucht. In paragraaf 3.7.4 van de NeR wordt onder meer aangegeven uit hoeveel deelmetingen een afzonderlijke emissiemeting moet bestaan, hoe lang de bemonsteringsduur van de deelmeting moet zijn en hoe omgegaan moet worden met de onnauwkeurigheid van een meetresultaat.

Ook is vastgelegd is op welke wijze de meetwaarden die het resultaat zijn van een emissiemeting (continu of afzonderlijk) moeten worden getoetst aan de emissieconcentratie-eis. In paragraaf 3.7 van de NeR wordt dit exact aangegeven. De emissie-eisen gelden als bovengrens voor halfuurgemiddelde concentraties onder normale condities (273 Kelvin, 101,3 kilopascal en betrokken op droge lucht). Bij het bepalen van de concentratie in de afgassen wordt alleen gerekend met die luchtstroom die nodig is voor het reguliere proces. Luchtstromen die ter verdunning, koeling of anderszins met de betreffende afgasstroom worden gemengd dan wel via hetzelfde emissiepunt worden afgevoerd, mogen in principe niet bij de bepaling van de

afgasconcentratie worden meegenomen. De bepaling van de concentratie in de afgassen moet in zo'n geval worden gecorrigeerd.

Emissiemetingen van chroom VI-verbindingen kunnen zowel conform ISO 16740 (chroom VI-verbindingen) als NEN-EN 14385 (zware metalen) worden uitgevoerd. De bepalingmethode ISO 16740 is bedoeld voor werkplekmetingen in het kader van de arbo-regelgeving en is minder geschikt voor emissiemetingen. Een nieuwe bepalingmethode is hiervoor in ontwikkeling. In de praktijk is het vaak praktischer om gebruik te maken van de bepalingmethode voor zware metalen, alhoewel daarmee het totaal aan chroomverbindingen (zowel chroom III als chroom VI) wordt bepaald. Als het totaal aan chroomverbindingen lager is dan de norm voor chroom VI-verbindingen, dan wordt daarmee in ieder geval ook voldaan aan de emissie-eis voor chroom VI-verbindingen.

Onderhoud en controle

Het bevoegd gezag heeft de mogelijkheid voorschriften te stellen voor het onderhoud en de controle van een emissiebeperkende techniek. Als naar het oordeel van het bevoegd gezag het onderhoud van een dergelijke techniek onvoldoende is en er een risico is dat de techniek om die reden niet doelmatig is en daardoor niet meer de emissiereductie realiseert die deze geacht wordt te realiseren, kan het bevoegd gezag een maatwerkvoorschrift stellen waarin bijvoorbeeld de frequentie van onderhoud wordt vastgelegd of de frequentie van vervanging van filtermateriaal.

Doelmatige bronafzuiging

Bij een aantal activiteiten is bronafzuiging verplicht als dit redelijk is. Als eerste moet beoordeeld worden of het plaatsen van een (bron)afzuiging redelijk is. Als dit niet het geval is, is de maatregel dus niet verplicht. Een belangrijke afweging bij dit redelijkheidsprincipe is dat de afzuiging een milieudoel moet dienen. Een milieudoel is het voorkomen of beperken van geurhinder door het toepassen van bronafzuiging (en gerichte uitstoot). Een ander milieudoel is het voorkomen of beperken van de uitstoot van stoffen naar het milieu door het toepassen van een nageschakelde techniek (afscheider). Voor dit laatste punt geldt dat, als bijvoorbeeld vanwege de aangetoonde kleinschaligheid van emissies (zoals hierboven beschreven) geen afscheider nodig is, de bronafzuiging niet redelijk is en daarmee niet verplicht is.

Doelmatige verspreiding

Om overlast van emissies te voorkomen of te beperken is de wijze waarop de afvoer van de emissies plaatsvindt van belang. Het emissiepunt kan op of naast een gebouw of bouwwerk zijn gelegen, of een (vrijstaande) schoorsteen betreffen. De directe bebouwing rondom het emissiepunt kan de verspreiding van emissies sterk beïnvloeden. Dit wordt gebouwinvloed genoemd. Bij gekanaliseerde emissiepunten kan de uitmonding van het emissiepunt ook nog verschillen. De uitmonding kan naar bovengericht (verticaal) zijn of naar opzij gericht zijn (horizontaal). Een naar boven gericht uitmonding geeft de beste verspreiding van emissies.

Algemene milieuregels voor bodembedreigende activiteiten

Document	Toelichting "Algemene milieuregels voor bodembedreigende activiteiten"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.4, artikel 2.8a, 2.9 en 2.11 § 6.4, artikel 6.10
	Activiteitenregeling	Afdeling 2.1, artikel 2.1 en 2.3 t/m 2.6 § 6.1 artikel 6.1 t/m 6.3
Versie	1 maart 2014	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een beschrijving van de algemene systematiek bij het uitvoeren van bodembedreigende activiteiten. Bij het uitvoeren van bodembedreigende activiteiten moeten bodembeschermende voorzieningen en maatregelen worden getroffen. Gestreefd moet worden naar een verwaarloosbaar risico voor de bodem, zoals bedoeld in de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (hierna: NRB). De NRB duidt dit verwaarloosbare bodemrisico aan als bodemrisico categorie A.

Of er sprake is van een bodembedreigende situatie hangt af van de aard van de activiteit en de betrokken stoffen. De NRB somt de bedrijfsactiviteiten op die als bodembedreigend worden beschouwd. Bodembedreigend zijn opslag, overslag en intern transport van bulkvloeistoffen, opslag en verlading van stort- en stukgoed, procesactiviteiten, procesbewerkingen en een aantal overige activiteiten.

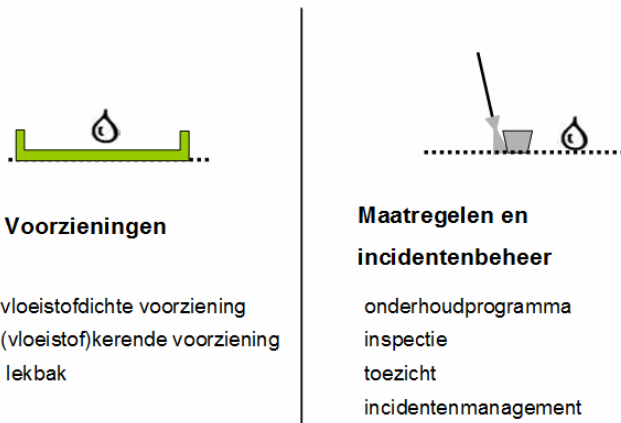
Voor specifieke activiteiten is bij betreffende activiteit vermeld op welke wijze een verwaarloosbaar risico wordt bereikt.

Voorschriften	
Voorzieningen en maatregelen	
Vloeistofdichte vloer	
Vloeistofkerende vloer	
Bewaren documenten	
Bodemonderzoek	
Verwaarloosbaar of aanvaardbaar bodemrisico	

Voorzieningen en maatregelen

De NRB geeft aan hoe een verwaarloosbaar bodemrisico kan worden bereikt. Afhankelijk van de categorie waarin een bedrijfsactiviteit valt, zijn er meestal diverse combinaties van voorzieningen en maatregelen mogelijk om de bodem te beschermen.

Bodembeschermende voorziening

Onder voorzieningen worden fysieke voorzieningen begrepen, zoals vloeistofdichte vloeren en verhardingen, vloeistofkerende vloeren en lekbakken. Dergelijke voorzieningen moeten altijd in combinatie met de daarbij behorende maatregelen worden toegepast. Zo moet een vloeistofdichte vloer of verharding periodiek op vloeistofdichtheid worden gekeurd door een persoon of instelling die daarvoor beschikt over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Vloeistofkerende voorzieningen moeten altijd gepaard gaan met organisatorische beheermaatregelen of incidentenmanagement.

In het algemeen geldt dat hoe zwaarder de voorziening, hoe lichter het maatregelpakket dat nodig is. Een 'zware' voorziening is bijvoorbeeld een vloeistofdichte vloer. Een dergelijke voorziening is relatief duur, maar vergt veel minder maatregelen dan bijvoorbeeld een vloeistofkerende vloer.

Brongerichte voorzieningen en maatregelen

Brongerichte voorzieningen en maatregelen zijn gericht op het voorkomen van emissies. Enkele voorbeelden:

Procedures die het risico voor de bodem reduceren;

- vervanging van bodemverontreinigende stoffen door andere stoffen;
- vermindering van voorraden;
- bundelen van bodembedreigende activiteiten.

Het treffen van extra voorzieningen;

- bodembedreigende stoffen in installaties in hun omhulling houden;
- verbetering van afdichtingen van apparatuur;
- dubbelwandige systemen met een lekdetectievoorziening.

Effectgerichte voorzieningen en maatregelen

Effectgerichte voorzieningen en maatregelen zijn gericht op het tegengaan van indringing in de bodem en hebben tot doel de verspreiding naar en in de bodem (immissie) te voorkomen of te beperken.

Enkele voorbeelden:

- het aanbrengen van vloeistofdichte vloer of verharding;
- het onmiddellijk opruimen van gemorste vloeistoffen;
- het uitvoeren van een bodemonderzoek.

Controle

In tegenstelling tot vloeistofdichte vloeren is er bij vloeistofkerende voorzieningen niet of nauwelijks sprake van een controle op de effectiviteit. Vloeistofdichte vloeren en verhardingen moeten aan eisen voldoen en moeten periodiek worden gekeurd.

Voor vloeistofkerende voorzieningen geldt alleen dat vloeistoffen die daarop terechtkomen, moeten worden opgeruimd, voordat indringing in de bodem kan plaatsvinden. De controle bij vloeistofkerende voorzieningen is gericht op de organisatorische beheermaatregelen. Anders gezegd: Is het personeel geïnstrueerd hoe te handelen bij calamiteiten of morsingen? Zijn er voldoende hulpmiddelen aanwezig waarmee gemorste stoffen kunnen worden opgeruimd, voordat deze in de bodem terecht kunnen komen?

Vloeistofdichte vloer

Voor een vloeistofdichte vloer of verharding gelden de volgende maatregelen: periodieke keuring, reparatie, regelmatig onderhoud en een jaarlijkse controle. Een vloeistofdichte vloer of verharding of geomembraanbaksysteem moet zijn beoordeeld en goedgekeurd. Een keuring is alleen verplicht als een vloeistofdichte vloer of verharding verplicht is dan wel als er keuzevrijheid is en door het bedrijf wordt gekozen worden voor een vloeistofdichte vloer of verharding als bodembeschermende voorziening. Een keuring is niet verplicht als een van oorsprong vloeistofdichte vloer of verharding aanwezig is, maar niet meer als zodanig wordt gebruikt. In dat geval kan de vloer of verharding worden aangemerkt als een vloeistofkerende voorziening waarbij het uiteraard wel verplicht is de daarbij behorende beheermaatregelen te treffen.

Een vloeistofdichte vloer of verharding moet elke 6 jaar en tevens als onderhoud of reparaties niet volgens de voorschriften heeft plaatsgevonden worden beoordeeld en goedgekeurd. Beoordeling moet plaatsvinden volgens een door het Besluit bodemkwaliteit aangewezen normdocument. Normdocumenten worden ontwikkeld en beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (AS SIKB 6700).

Erkenning inspectie-instelling

De inspectie-instelling moet beschikken over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit. Dat is een beschikking afgegeven door de ministers van VROM en Verkeer en Waterstaat waarmee wordt vastgesteld dat de instelling voldoet aan de voorwaarden voor erkenning. De belangrijkste voorwaarde is dat de instelling moet zijn geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie. Omdat de verplichting voor inspectie-instellingen om te beschikken over een erkenning op grond van het Besluit bodemkwaliteit pas geldt vanaf 1 januari 2007 is een overgangsregeling opgenomen voor inspectie-instellingen die voor die datum waren geaccrediteerd of gecertificeerd. Inspectie-instellingen die tot 1 oktober 2006 waren gecertificeerd en inspectie-instellingen die tot 1 januari 2007 waren geaccrediteerd voor het inspecteren van vloeistofdichte vloeren en verhardingen worden gelijkgesteld met een erkende inspectie-instelling.

Alternatieve inspectiemethoden

Wanneer een vloer niet visueel inspecteerbaar is, kunnen alternatieve inspectiemethoden worden toegepast. Voorbeelden daarvan zijn geo-elektrische metingen, hydrologische metingen en luchtdrukmetingen. Deze methoden zijn in protocollen beschreven en maken onderdeel uit van AS 6700. Situaties waarin deze alternatieve inspectiemethoden kunnen worden toegepast zijn vastgelegd in AS 6700. Dit maakt het in principe mogelijk om elke vloer op vloeistofdichtheid te toetsen.

Keuring na aanleg

Een vloeistofdichte vloer of verharding moet direct na aanleg worden gekeurd. Op deze regel is een uitzondering gemaakt als de vloer of verharding is aangelegd door een bedrijf dat daartoe is erkend op grond van het Besluit bodemkwaliteit (en dus is gecertificeerd voor het aanleggen van bodembeschermende voorzieningen). In dat geval hoeft de eerste keuring pas plaats te vinden binnen zes jaar na aanleg. Feitelijk kan dit worden aangemerkt als een beloning voor het onder kwaliteitsborging laten aanleggen van een vloeistofdichte vloer of verharding.

Aanvullende maatregelen

Alleen de aanwezigheid van een vloeistofdichte voorziening is niet voldoende. Aanvullende maatregelen zijn noodzakelijk:

- geconstateerde gebreken moeten worden verholpen;
- voorzieningen moeten regelmatig worden onderhouden;
- ten minste jaarlijks moeten de voorzieningen worden gecontroleerd; dit kan door het bedrijf zelf of worden uitbesteed aan een inspectie-instelling.

Vloeistofkerende vloer

Als vloeistofkerende voorzieningen worden toegepast, zijn beheermaatregelen noodzakelijk.

De NRB verdeelt de beheermaatregelen in geval van verwaarloosbaar bodemrisico in:

- een inspectieprogramma voor apparatuur en emballage, en
- een spill control programma.

De concrete acties van de bij een activiteit behorende beheermaatregelen moeten zijn uitgewerkt in procedures en werkinstructies. Hierin moeten verwijzingen zijn opgenomen naar de daarbij benodigde documentatie en verantwoordelijke personen, alsmede een indicatie voor de benodigde frequentie van die acties.

Er is een onderscheid te maken tussen de beheermaatregelen bij morsen en bij lekken.

Bij morsen is er sprake van actief handelen en (dus) van toezicht zodat direct ingrijpen (control) in preventieve zin mogelijk is. Lekkage wordt door toeval of bij programmatische inspectie geconstateerd en leidt tot ingrijpen achteraf. In beide gevallen moeten medewerkers over gerichte kennis en vaardigheden beschikken om te voorkomen dat (vloeï)stoffen de bodem zullen belasten en hoe te handelen in geval van bodembelasting.

Bij het opruimen van spills (ten gevolge van morsen of lekkage) worden absorptiemiddelen en andere materialen ingezet. Deze middelen en materialen moeten worden gecontroleerd en worden aangevuld na ieder incident. Een interne incidentenprocedure moet voorzien in terugkoppeling met voorraadbeheer na ieder incident.

Inspectieprogramma

In het inspectieprogramma moet een relatie zijn gelegd tussen:

- Preventieve acties: onderhoudsinstructies op basis van apparatuurspecificatie-eisen, (visuele) inspectie van apparatuur, emballage en voorzieningen;
- Repressieve acties: schoonhouden van opvangvoorzieningen en nodig aanpassen van onderhoudsinstructies en -frequenties, en
- Vervolg acties: vastleggen van gebreken, gepleegd onderhoud en vervanging.

Spill control programma

Er moet een relatie worden gelegd tussen:

- Preventieve acties: werkinstructies en toezicht;
- Repressieve acties: inzet van middelen, en
- Vervolg acties: vastleggen van incidenten, afvoer van verontreinigd materiaal en aanvullen middelen.

Geen incidentenmanagement

Bij sommige agrarische activiteiten mag een vloeistofkerende vloer worden toegepast zonder incidentenmanagement. Als dit het geval is, dan is dat bij de toelichting van de specifieke agrarische activiteit vermeld.

Bewaren van documenten

Aan de hand van deze documenten kan het bevoegd gezag controleren in hoeverre aan de voorschriften is voldaan. Om controle mogelijk te maken is het dus nodig dat deze documenten aanwezig zijn en gedurende zekere tijd worden bewaard. De documenten moeten binnen het bedrijf worden bewaard en ter inzage worden gehouden voor het bevoegd gezag of op een door het bevoegd gezag te stellen termijn beschikbaar worden gesteld. Het is ook mogelijk dat de documenten in digitale vorm beschikbaar worden gehouden. Via de digitale weg moet het bevoegd gezag dan de beschikking te kunnen krijgen over deze documenten.

Bodemonderzoek

Een bodemonderzoek is alleen gericht op de bodembedreigende stoffen die in het bedrijf door de activiteiten in de bodem kunnen geraken of daarin terecht kunnen zijn gekomen. Een bodemonderzoek moet de bodemkwaliteit vastleggen voor aanvang van de activiteiten (voorheen nulsituatie onderzoek). Met het bodemonderzoek dat na beëindiging van de bedrijfsactiviteiten wordt uitgevoerd, wordt vastgesteld of de bodemkwaliteit ten opzichte van de beginsituatie is veranderd. Als inderdaad sprake is van verslechtering dan moet de bodemkwaliteit worden hersteld in de oorspronkelijke situatie.

In de Activiteitenregeling zijn activiteiten worden aangewezen waarop de bodemeisen van het Activiteitenbesluit geheel of gedeeltelijk niet van toepassing zijn. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om situaties waar het bodemonderzoek waartoe dit artikel verplicht achterwege kan blijven, omdat andere regelgeving al tot een bepaald onderzoek van de bodem verplicht. Dit is bijvoorbeeld het geval voor opslag van grond waarop het Besluit bodemkwaliteit van toepassing is.

Bodemonderzoek bij oprichting of verandering

Het Activiteitenbesluit bevat alleen een verplichting tot het uitvoeren van bodemonderzoek voor bedrijven die worden opgericht en bedrijven waarbinnen de activiteiten worden beëindigd. Bij veranderingen van een bedrijf moet de noodzaak tot bodemonderzoek door het bevoegd gezag worden beoordeeld. Niet iedere verandering van een bedrijf is namelijk relevant. Het bevoegd gezag kent de lokale situatie en het bedrijf en kan het beste beoordelen of een bodemonderzoek in geval van een verandering van het bedrijf nodig is. In de vorm van een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag de verplichting voor een bodemonderzoek opleggen.

Bodemonderzoek bij beëindiging activiteiten en herstelplicht

Bodemonderzoek bij beëindiging van een bedrijf is nodig om te kunnen beoordelen of het bedrijf de bodem heeft verontreinigd of aangetast. Een dergelijk bodemonderzoek is ook nodig wanneer het opslaan in een ondergrondse tank van vloeibare brandstof, afgewerkte olie of pekkel wordt beëindigd.

Als met het bodemonderzoek wordt geconstateerd dat de bodem is verontreinigd of aangetast door de activiteiten van het bedrijf, moet deze verontreiniging of aantasting ongedaan worden gemaakt. Deze herstelplicht is opgenomen in het Activiteitenbesluit, maar vloeit ook al voort uit de zorgplichtbepaling in artikel 13 van de Wet bodembescherming (Wbb). Door het opnemen van de bepaling in het besluit is de herstelplicht voor activiteiten bij bedrijven op een zelfde manier geregeld.

Als uit het bodemonderzoek, blijkt dat de bodem is verontreinigd of aangetast dan moet binnen zes maanden de bodemkwaliteit zijn hersteld. Als de bodemkwaliteit bij oprichting of verandering van het bedrijf is vastgelegd in een bodemrapport dan moet de bodemkwaliteit worden hersteld tot de waarden die in dat rapport zijn vermeld. Herstel van de bodemkwaliteit hoeft niet verder te gaan dan met de best beschikbare technieken redelijkerwijs haalbaar is. Hierbij zal per situatie een afweging van belangen moeten plaatsvinden waarbij onder andere financiële, bedrijfseconomische en milieubelangen worden betrokken.

Aanvang herstelwerkzaamheden

Herstelwerkzaamheden in de bodem moeten uiterlijk binnen zes maanden aanvangen. De procedures van de Wbb zijn niet van toepassing, daardoor kunnen alle herstelwerkzaamheden relatief snel worden uitgevoerd.

De procedurebepalingen op grond van de Wbb gelden voor het saneren van bodemverontreinigingen die voor 1987 zijn ontstaan. Er geldt namelijk geen meldingsplicht bij gevallen van verontreiniging of aantasting van de bodem die na 1987 zijn ontstaan (artikel 28, zesde lid, Wbb). Als er geen meldingsverplichting geldt dan stelt het bevoegd gezag ook geen beschikking ernst en risico's vast en is er geen verplichting om een saneringsplan op te stellen.

Herstelplicht na ongewoon voorval

Als de bodemverontreiniging of -aantasting het gevolg is van een ongewoon voorval dan moeten direct herstelmaatregelen worden genomen op grond van artikel 13 van de Wbb. In dergelijke gevallen kan dus geen zes maanden worden gewacht, maar moet onmiddellijk worden gestart met het herstel. Op grond van artikel 27 van de Wbb moet degene door wiens handelen de bodem is verontreinigd of aangetast een melding te doen aan gedeputeerde staten. Naar aanleiding van deze melding kunnen gedeputeerde staten aanwijzingen geven voor de te nemen (herstel)maatregelen.

Erkend persoon of instelling

De bodemonderzoeken moeten worden uitgevoerd door een persoon of instelling die daarvoor is erkend conform het Besluit bodemkwaliteit. Dit besluit bevat onder meer eisen, waaraan een bodemonderzoek moet voldoen en waarmee waarborgen zijn ingebouwd voor een kwalitatief goede uitvoering.

De eis voor een erkend persoon of instelling geldt niet in geval van herstelwerkzaamheden die worden uitgevoerd na een calamiteit waarbij de verontreiniging direct wordt opgeruimd (verplicht op grond van artikel 13 Wbb). Het bedrijf kan zelf direct maatregelen treffen en is niet verplicht daartoe een erkende persoon of instelling in te schakelen. Zowel de aanvang als de afronding van de werkzaamheden moeten worden gemeld aan het bevoegd gezag, zodat het bevoegd gezag de mogelijkheid heeft om toezicht te houden.

Doorboren of aantasten vloeistofdichte voorzieningen

Een aanwezige vloerstofdichte vloer of verharding hoeft voor een bodemonderzoek niet te worden doorboord of anderszins aangetast.

Tot welke waarde moet bodemkwaliteit hersteld worden

Wanneer de bodemkwaliteit bij oprichting of verandering van het bedrijf om wat voor reden dan ook (voorheen was het niet altijd verplicht bodemonderzoek te verrichten of heeft het bevoegd gezag ermee ingestemd dat dergelijk onderzoek niet hoeft te worden uitgevoerd) niet is vastgelegd dan moet herstel plaatsvinden tot de achtergrondwaarden als bedoeld in het Besluit bodemkwaliteit.

Verwaarloosbaar versus aanvaardbaar bodemrisico

Er zijn situaties denkbaar waarbij het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico alleen mogelijk is met zeer kostbare voorzieningen en maatregelen die niet in een evenredige verhouding staan tot het milieudoel. Voor dergelijke situaties is het conform de NRB ook toegestaan dat de bodemrisico's aanvaardbaar worden gemaakt. Pas nadat de onredelijkheid van een verwaarloosbaar bodemrisico afdoende is aangetoond, kan de haalbaarheid van aanvaardbaar bodemrisico worden afgewogen. De keuze tussen verwaarloosbaar en aanvaardbaar bodemrisico is dus geen bedrijfseconomische afweging. Dat betekent dat er niet kan worden gekozen voor het treffen van voorzieningen en maatregelen die leiden tot een aanvaardbaar bodemrisico, enkel vanwege het feit dat deze goedkoper zijn dan de voorzieningen en maatregelen die leiden tot een verwaarloosbaar bodemrisico.

Voor bestaande bedrijven geldt dat een verwaarloosbaar bodemrisico het uitgangspunt is en een aanvaardbaar bodemrisico daarop de uitzondering vormt. Op aanvaardbaar bodemrisico kan alleen worden teruggevallen als het bereiken van een verwaarloosbaar bodemrisico onredelijk hoge investeringen van een bedrijf verlangt die bedrijfseconomisch gezien niet verantwoord zijn. Het gaat alleen om bestaande activiteiten (aangevangen voordat de eisen van het Activiteitenbesluit van toepassing werden). Voor nieuwe bodembedreigende activiteiten geldt altijd als uitgangspunt het verwaarloosbaar bodemrisico.

Verzoek aanvaardbaar bodemrisico

Wanneer een bedrijf een aanvaardbaar bodemrisico wil realiseren zal het bedrijf daartoe een aanvraag moeten indienen bij het bevoegd gezag. Op basis van die aanvraag kan het bevoegd gezag een en ander in een maatwerkvoorschrift vastleggen. Bij de aanvraag moet een plan van aanpak worden gevoegd, waarin in elk geval moet zijn vastgelegd op welke wijze het risicobeperkende bodemonderzoek wordt uitgevoerd, wat de bodemkwaliteit is op dat moment, de wijze waarop en de termijn waarbinnen eventueel optredende verontreiniging of aantasting van de bodem wordt hersteld en de kosten die daarvoor worden geraamd en de wijze waarop hiervoor financiële zekerheid wordt gesteld. Al deze voorwaarden vloeien voort uit de NRB waarin is aangegeven dat bij een aanvaardbaar bodemrisico de bodemkwaliteit met doelmatig risicobeperkend bodemonderzoek zal moeten worden bewaakt. Het falen van de bodembescherming wordt door risicobeperkend bodemonderzoek pas ontdekt nadat een bodembelasting, een morsing of iets dergelijks, is opgetreden. Dergelijk bodemonderzoek is dan ook altijd gekoppeld aan bodemherstel dat altijd afdoende moet zijn gewaarborgd. Indien nodig zullen ook direct tijdelijke beheersmaatregelen moeten worden getroffen.

Als het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift heeft bepaald dat een aanvaardbaar bodemrisico kan worden gerealiseerd dan zijn de voorschriften die in de regeling zijn gesteld om een verwaarloosbaar bodemrisico te bereiken niet van toepassing. Het gaat dan om de voorschriften die beginnen met: 'ten behoeve van het realiseren van een verwaarloosbaar bodemrisico'. Dat geldt overigens alleen voor die bodembedreigende activiteit(en) waarvoor het bevoegd gezag met een maatwerkvoorschrift heeft besloten dat een aanvaardbaar bodemrisico kan worden gerealiseerd.

Algemene milieuregels voor lozen

Document	Toelichting "Algemene milieuregels voor lozen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.2, artikel 2.1a t/m 2.3 § 6.1, artikel 6.2, 6.2a, 6.3, 6.5, 6.5a en 6.7a
	Activiteitenregeling	nvt
Versie	1 maart 2014	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een beschrijving van de algemene systematiek voor het lozen van afvalwater. De basisprincipes van het Activiteitenbesluit voor het lozen van afvalwater, zijn dat:

- lozen in het vuilwaterriool is toegestaan, tenzij het expliciet is verboden en
- lozen op of in de bodem, in oppervlaktewater, in een schoonwaterriool of op een RWZI is verboden, tenzij het expliciet is toegestaan.

Per activiteit zijn voorschriften gesteld aan het lozen van afvalwater.

Bevoegd gezag

Afhankelijk van de lozingsbestemming is er één bevoegde instantie: de gemeente of provincie voor de indirecte lozingen (Wet milieubeheer) en de waterbeheerder voor de directe lozingen in oppervlaktewater of op een RWZI (Waterwet).

Voorschriften	
Lozen vuilwaterriool	
Lozen schoonwaterriool	
Lozen oppervlaktewater of RWZI	
Lozen bodem	
Bemonsteren en meten	
Combineren van afvalwaterstromen	
Lozen agrarische activiteiten buiten inrichtingen	
Lozen open bodemenergiesystemen	
Technische voorzieningen	

Lozen in het vuilwaterriool

Lozingen in het vuilwaterriool zijn toegestaan als wordt voldaan aan de voorschriften van het Activiteitenbesluit die bij betreffende activiteit zijn opgenomen. Als in het Activiteitenbesluit geen voorschriften zijn opgenomen voor het lozen op het vuilwaterriool, is lozen toegestaan en geldt voor dit lozen de zorgplicht. De lozer heeft de verantwoordelijkheid om te zorgen dat het lozen niet leidt tot nadelige gevolgen voor het riool of voor verwerking in de RWZI. Het bevoegd gezag kan via een maatwerkvoorschrift eisen stellen aan het lozen.

Lozen in het schoonwaterriool

Het lozen in het schoonwaterriool is toegestaan als dit expliciet is vermeld in de voorschriften voor de betreffende activiteit. Het schoonwaterriool is een openbaar hemelwaterstelsel of een openbaar ontwateringsselsel. Vaak zijn in de voorschriften voorwaarden opgenomen om te mogen lozen. Als het lozen niet expliciet is toegestaan, dan is het lozen verboden.

Het bevoegd gezag kan het lozen in het schoonwaterriool toestaan via een maatwerkvoorschrift, als het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Pas wanneer een dergelijk maatwerkvoorschrift is gesteld, mag lozen plaatsvinden. In dit voorschrift kunnen voorwaarden voor het lozen worden opgenomen (samenstelling, eigenschappen en hoeveelheid, meten en registreren, maatregelen, duur en plaats lozingspunt).

Bestaande lozingen

Voor lozingen op het schoonwaterriool waarvoor op grond van artikel 10.63, eerste lid van de Wet milieubeheer ontheffing is verleend, geldt dat de ontheffing wordt aangemerkt als een maatwerkvoorschrift gedurende de resterende termijn van de ontheffing. Dit is alleen relevant als lozen in een schoonwaterriool op grond van het Activiteitenbesluit niet is toegestaan.

Lozen in oppervlaktewater of op RWZI

Het lozen op oppervlaktewater of direct op de RWZI, is toegestaan als dit expliciet is vermeld in de voorschriften voor betreffende activiteit. Als het lozen niet expliciet is toegestaan, dan is het lozen verboden.

Opheffen verbod lozen

Het lozen van afvalwater op oppervlaktewater of op een RWZI kan uitsluitend worden toegestaan via een watervergunning op grond van de Waterwet. De Waterwet is van toepassing op lozingen die direct in een oppervlaktewaterlichaam plaatsvinden en lozingen direct op de RWZI. Het bevoegd gezag hiervoor is de waterbeheerder.

Bestaande lozingen

Lozingen waarvoor korter dan 3 jaar geleden het Activiteitenbesluit is gaan gelden en die daarvoor in de watervergunning of Wvo-vergunning geregeld waren:

- Als tijdens een lopende vergunningprocedure het Activiteitenbesluit is gaan gelden voor bepaalde lozingen in de vergunningaanvraag, dan hoeft het bedrijf geen melding Activiteitenbesluit te doen. De vergunningaanvraag wordt dan als melding aangemerkt.
- Vergunningvoorschriften voor een lozing blijven 3 jaar na het toepassing worden van het Activiteitenbesluit op de betreffende lozing gelden als maatwerkvoorschrift, mits hiervoor maatwerk mogelijk is in het Activiteitenbesluit.
- Als maatwerk niet mogelijk is en de eisen in het Activiteitenbesluit zijn strenger, dan gelden de vergunningvoorschriften nog 6 maanden na het van toepassing worden van het Activiteitenbesluit op de lozing als maatwerkvoorschrift. Daarna gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit.
- Als maatwerk niet mogelijk is en de eisen in het Activiteitenbesluit zijn soepeler, dan gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit vanaf het moment dat het Activiteitenbesluit van toepassing wordt op de betreffende lozing.

Lozingen waarvoor langer dan 3 jaar geleden het Activiteitenbesluit is gaan gelden en die daarvoor in de watervergunning of Wvo-vergunning geregeld waren:

- De vergunningvoorschriften gelden voor deze lozingen niet meer automatisch als maatwerkvoorschrift.
- Als in het Activiteitenbesluit voor de betreffende lozing maatwerk mogelijk is, dan kan het bevoegd gezag de eisen uit de vergunning hebben opgenomen in een nieuw maatwerkvoorschrift. Hierover moet het bevoegd gezag een besluit genomen hebben waartegen bezwaar en beroep mogelijk was.
- Als in het Activiteitenbesluit voor de betreffende lozing geen maatwerk mogelijk is, dan gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit, ongeacht of ze strenger of soepeler zijn.

Lozen in of op de bodem

Het lozen in of op de bodem is toegestaan als dit expliciet is vermeld in de voorschriften voor betreffende activiteit. Vaak zijn in de voorschriften voorwaarden opgenomen om te mogen lozen. Als het lozen niet expliciet is toegestaan, dan is het lozen verboden.

Opheffen verbod lozen

Het bevoegd gezag kan het lozen in de bodem toestaan via een maatwerkvoorschrift, als het belang van de bescherming van het milieu zich daartegen niet verzet. Pas wanneer een dergelijk maatwerkvoorschrift is gesteld, mag lozen plaatsvinden. In dit voorschrift kunnen voorwaarden voor het lozen worden opgenomen (samenstelling, eigenschappen en hoeveelheid, meten en registreren, maatregelen, duur en plaats lozingspunt).

Bestaande lozingen

Voor lozingen in de bodem waarvoor op grond van het Lozingenbesluit bodembescherming ontheffing is verleend, geldt dat de ontheffing wordt aangemerkt als een maatwerkvoorschrift gedurende de resterende termijn van de ontheffing. Dit is alleen relevant als lozen in de bodem op grond van het Activiteitenbesluit niet is toegestaan.

Vergunning Grondwaterwet

Het verbod om in de bodem te lozen geldt niet als aan het lozen voorschriften zijn gesteld in een vergunning op grond van artikel 14 van de Grondwaterwet. Dit komt voor bij warmte/koude opslag in de bodem, waarbij grondwater wordt onttrokken en weer in de bodem wordt gebracht.

Lozen in grondwater

Het direct lozen van afvalwater in grondwater is verboden en alleen via een maatwerkvoorschrift kan het bevoegd gezag hiervoor toestemming verlenen.

Bemonstering en meting

In het Activiteitenbesluit zijn eisen opgenomen voor emissiemetingen, monsternamen en conservering. Van elke afvalwaterstroom die wordt geloosd, waarvoor eisen gelden, moet het bevoegd gezag een monster kunnen nemen. Dit geldt niet voor huishoudelijk afvalwater. Afhankelijk van de aard van de afvalwaterstroom moet hiervoor een speciale voorziening aanwezig zijn. In sommige gevallen kan het voldoende zijn dat in de uitgaande afvalwaterstroom een monster kan worden genomen.

Combineren van afvalwaterstromen

De voorwaarden voor het lozen zijn in het Activiteitenbesluit per activiteit gedefinieerd. In de praktijk kan het efficiënter zijn om stromen afkomstig van verschillende activiteiten gecombineerd te behandelen. Omdat in dit geval niet meer aan de afzonderlijke voorwaarden uit het Activiteitenbesluit kan worden getoetst, kan het bevoegd gezag via maatwerkvoorschriften eisen stellen aan een gecombineerde lozing. Als een dergelijk maatwerkvoorschrift is gesteld, hoeft niet meer te worden voldaan aan de afzonderlijke voorwaarden per activiteit.

De samenvoeging van afvalstromen mag niet ten koste gaan van het niveau van milieubescherming. Het mag niet zo zijn dat door samenvoeging een geconcentreerde afvalwaterstroom zodanig wordt verdund dat daardoor aan de emissiegrenswaarden voor het lozen wordt voldaan.

Lozen agrarische activiteiten buiten een inrichting

Als afvalwater vrijkomt bij agrarische activiteiten die niet op het bedrijf plaatsvinden, bijvoorbeeld het afsprengen van werktuigen op een weiland, gelden ook de eisen van het Activiteitenbesluit.

Lozen open bodemenergiesystemen

Voor bedrijven die geen omgevingsvergunning milieu nodig hebben (inrichtingen type A en B) is:

- het lozen van boorspoelwater ten gevolge van de installatie van een open bodemenergiesysteem op het vuilwaterriool en op de bodem toegestaan;

- het lozen van onderhoudsspoelwater van een open bodemenergiesysteem op een schoonwaterriool toegestaan;
- het lozen van onderhoudsspoelwater van een open bodemenergiesysteem op een vuilwaterriool toegestaan als lozing op een schoonwaterriool niet mogelijk is (bijvoorbeeld vanwege de beschikbare capaciteit).

Technische voorzieningen

Bij een aantal activiteiten is vereist dat technische voorzieningen aanwezig moeten zijn, zoals een slibvangput en olie-afscheider of vetvangput. Bij sommige activiteiten is een emissiegrenswaarde opgenomen, waaraan kan worden voldaan door het plaatsen van een dergelijke voorziening. Deze voorzieningen moeten adequaat functioneren.

Olie-afscheider en slibvangput

Een olie-afscheider en slibvangput moeten voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN-EN 858-1 en 2.

Voor bestaande slibvangputten en olie-afscheiders geldt dat:

- een voor 1 januari 2008 geplaatste voorziening voldoet aan en wordt gebruikt conform NEN 7089;
- een voor 1 maart 1997 geplaatste voorziening op de hoeveelheid afvalwater moet zijn afgestemd.

De slibvangput en de olie-afscheider moeten tijdig worden geleegd en gereinigd. Ook moet het bedrijf geconstateerde gebreken zo spoedig mogelijk verhelpen. Om de goede werking van een slibvangput en olie-afscheider te waarborgen, geldt een onderhoudsfrequentie van elke zes maanden. Bij dit onderhoud moet onder andere worden bekeken of de afscheider nog goed werkt en of deze al moet worden geleegd. Het tijdstip van het verwijderen van afgescheiden zand, slib en olie is mede afhankelijk van het type afscheider. Meest blijkt dat lediging noodzakelijk is als het volume van de slibvangput voor meer dan 50% is gevuld of als de opslagcapaciteit van de olie-afscheider voor 80% is gevuld. Naast het zo nodig verwijderen van olie en zand/slib moet het bedrijf de afscheider minimaal één keer per vijf jaar laten legen en onderzoeken op aantasting en andere gebreken, behalve als dit naar de mening van het bevoegd gezag niet noodzakelijk is. Het bedrijf moet de resultaten van lediging en onderhoud vastleggen.

Vetafscheider en slibvangput

Een vetafscheider en slibvangput moeten voldoen aan en worden gedimensioneerd, geplaatst, gebruikt en onderhouden overeenkomstig NEN-EN 1825. Dit betekent dat het bedrijf de vetafscheider ten minste elke maand en bij voorkeur elke veertien dagen moet legen, reinigen en hervullen met schoon water. Ook moet het bedrijf geconstateerde gebreken zo spoedig mogelijk verhelpen en de resultaten van lediging en onderhoud vastleggen. De inhoud van de slibvangput en vetafscheider mag het bedrijf met het bedrijfsafval afvoeren.

Vetafscheiders die voldoen aan de nieuwe NEN-EN 1825-1 en 2 zijn voorzien van een naamplaatje, dat op een goed zichtbare plaats onlosmakelijk vast zit aan de afscheiders. Hierop is een aantal gegevens van de vetafscheider vermeld waaronder de nominale grootte, de grootte van de slibvangruimte van de vetafscheider en de maximale vetlaagdikte.

Voor een slibvangput en vetafscheider die zijn geplaatst voor 1 januari 2008 geldt niet NEN-EN 1825 maar NEN 7087. In NEN 7087 is geen frequentie voor het legen en reinigen opgenomen. Meestal blijkt dat lediging noodzakelijk is als het volume van de slibvangput voor meer dan 50% is gevuld of als de vetopslagruimte voor 80% is gevuld. Bij vetafscheiders conform de oude NEN 7087 komt dit overeen met een vetlaagdikte van 16 centimeter.

Algemene milieuregels voor type C inrichtingen

Document	Toelichting "Algemene milieuregels voor type C inrichtingen"	
Vindplaats milieuregels	Activiteitenbesluit	Afdeling 2.1, artikel 2 en 2.1 § 6.1, artikel 6.1, 6.4 en 6.6
	Activiteitenregeling	nvt
Versie	1 maart 2014	

Waarover gaat deze toelichting?

Deze toelichting omvat een beschrijving van de algemene systematiek van het Activiteitenbesluit. De eisen waaraan een bedrijf moet voldoen, zijn vastgelegd in het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling. In het Activiteitenbesluit zijn voornamelijk gekwantificeerde doelvoorschriften opgenomen en in de Activiteitenregeling voornamelijk middelvoorschriften en maatwerkvoorschriften. Het opnemen van middelvoorschriften (maatregelen) in een ministeriële regeling heeft als voordeel dat nieuwe inzichten op relatief eenvoudige wijze in de Activiteitenregeling kunnen worden opgenomen. Aanpassing van de Activiteitenregeling zal plaatsvinden na overleg met het betrokken bedrijfsleven en de betrokken overheden.

Zorgplicht

In het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling zijn niet voor alle potentiële activiteiten en de milieugevolgen daarvan voorschriften opgenomen. De voorschriften blijven beperkt tot de meest relevante milieuaspecten van activiteiten. Voor activiteiten of aspecten die niet zijn geregeld, is in het Activiteitenbesluit een zorgplichtbepaling opgenomen. Het uitgangspunt van de zorgplicht is dat een bedrijf ook bij niet concreet gereguleerde situaties de nodige aandacht aan de bescherming van het milieu moet besteden.

De zorgplicht houdt in dat: *Indien het bedrijf weet, of redelijkerwijs had kunnen weten, dat door het in werking zijn van het bedrijf nadelige gevolgen voor het milieu ontstaan of kunnen ontstaan, die niet of onvoldoende worden voorkomen of beperkt door naleving van het Activiteitenbesluit en de Activiteitenregeling, voorkomt het bedrijf die gevolgen of beperkt die gevolgen, voor zover voorkomen niet mogelijk is, en voor zover dit redelijkerwijs van hem kan worden geleverd.*

Als het bevoegd gezag constateert dat een bijzondere situatie voor een milieuaspect niet uitputtend is geregeld en het belang van de bescherming van het milieu wordt geschaad, kan direct met toepassing van de zorgplichtbepaling worden gehandhaafd of kan een maatwerkvoorschrift worden gesteld.

Voorschriften

Om een bedrijf meer keuzevrijheid te geven is gekozen voor een systematiek van gekwantificeerde doelvoorschriften in combinatie met verplichte en erkende maatregelen. Aan de doelvoorschriften moet worden voldaan. Een bedrijf kan zelf bepalen op welke wijze dat gebeurt. Daarnaast bestaat de mogelijkheid voor het stellen van maatwerkvoorschriften.

Gekwantificeerde doelvoorschriften

Gekwantificeerde doelvoorschriften zijn voorschriften waar eenduidig is aangegeven wat de maximaal toegestane milieubelasting van een activiteit is. Deze doelvoorschriften zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit. Dergelijke doelvoorschriften bieden de maximale vrijheid bij de keuze van de maatregelen om aan het doelvoorschrift te voldoen. Dit voordeel heeft echter voor bedrijven, die duidelijkheid over welke maatregelen genomen moeten worden verkiezen boven keuzevrijheid, ook een nadeel. Ze kunnen uit het Activiteitenbesluit immers niet aflezen, welke (technische) maatregelen genomen moeten worden om aan het Activiteitenbesluit te voldoen. Om dit bezwaar weg te nemen zijn bij een deel van de doelvoorschriften in de Activiteitenregeling erkende maatregelen opgenomen, die gekoppeld zijn aan een gekwantificeerd doelvoorschrift.

Erkende maatregelen

Erkende maatregelen zijn maatregelen waarvan is vastgesteld dat, mits op goede wijze uitgevoerd, voldaan wordt aan het doelvoorschrift waarvoor de maatregel is bedoeld. Er is slechts sprake van een erkende maatregel als voldaan wordt aan alle voorwaarden genoemd bij die maatregel. Erkende maatregelen zijn te herkennen doordat de artikelen altijd beginnen met een verwijzing naar het Activiteitenbesluit, daarna volgt de zinsnede 'wordt in ieder geval voldaan indien' en vervolgens wordt de erkende maatregel genoemd. Een bedrijf kan ook een andere maatregel treffen. Het bevoegd gezag moet dan beoordelen of met deze maatregel wordt voldaan aan het doelvoorschrift. Voor het treffen van een alternatieve maatregel is geen voorafgaande toestemming nodig van het bevoegd gezag.

Verplichte maatregelen

Verplichte maatregelen zijn verplicht en herkenbaar omdat ze beginnen met het beoogde doel en vervolgens de maatregel noemen. Het is mogelijk om een alternatieve maatregel te treffen die leidt tot hetzelfde resultaat. Hiervoor is voorafgaande toestemming van het bevoegd gezag nodig.

Ten minste vier weken vooraf moet het bedrijf een gemotiveerd verzoek indienen bij het bevoegd gezag en aantonen dat de maatregel aan het doel voldoet (gelijkwaardigheidstoets). Het bevoegd gezag beslist over de gelijkwaardigheid van het gekozen middel met een besluit, waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld. Het bevoegd gezag kan advies inwinnen bij de Werkgroep Beoordeling Gelijkwaardigheid.

Maatwerkvoorschriften

Het Activiteitenbesluit geeft het bevoegd gezag op verschillende plaatsen de bevoegdheid tot het stellen van maatwerkvoorschriften (voorheen nadere eisen). Of maatwerk mogelijk is, volgt niet altijd direct uit een artikel. Soms ligt de basis voor maatwerk in een ander artikel of in de zorgplichtbepaling.

Maatwerkvoorschriften kunnen een toestemming, ontheffing, afwijking van de voorschriften of nadere invulling van de voorschriften omvatten. Het bevoegd gezag kan het initiatief nemen voor een maatwerkvoorschrift, maar ook het bedrijf of een derde-belanghebbende kan het bevoegd gezag vragen om een maatwerkvoorschrift te stellen. Het opleggen van een maatwerkvoorschrift is een besluit waartegen bezwaar en beroep kan worden ingesteld.

Algemeen overgangsrecht

Bij inrichtingen type C kunnen voor bepaalde activiteiten delen van het Activiteitenbesluit van toepassing zijn geworden door:

- Een wijziging van het Activiteitenbesluit zonder dat de vergunningplicht voor het hele bedrijf vervalt. Dit geldt met name voor wijzigingen in hoofdstuk 3 van het Activiteitenbesluit, bijvoorbeeld door de invoering van § 3.1.4a op 1 januari 2011 is deze activiteit ook van toepassing geworden op RWZI's die nog een omgevingsvergunning milieu nodig hebben vanwege slibvergisting.
- Een wijziging van de activiteiten bij het bedrijf. Bijvoorbeeld het opslaan van agrarische bedrijfsstoffen bij een IPPC-bedrijf wordt meer dan 3 kubieke meter, waardoor § 3.4.5 van toepassing wordt.

Voor het overgangsrecht is bepalend of het korter of langer dan 3 jaar geleden is dat het Activiteitenbesluit voor een bepaalde activiteit is gaan gelden.

Activiteiten waarvoor korter dan 3 jaar geleden het Activiteitenbesluit is gaan gelden en die daarvoor in de vergunning geregeld waren

- Als tijdens een lopende vergunningprocedure het Activiteitenbesluit is gaan gelden voor bepaalde activiteiten in de vergunningaanvraag, dan hoeft het bedrijf geen melding Activiteitenbesluit te doen. Alle vereiste meldinggegevens heeft het bedrijf al aangeleverd bij de vergunningaanvraag.
- Vergunningvoorschriften voor een bepaald aspect blijven 3 jaar na het toepassing worden van het Activiteitenbesluit op de betreffende activiteit gelden als maatwerkvoorschrift, mits hiervoor maatwerk mogelijk is in het Activiteitenbesluit.
- Als maatwerk voor een bepaald aspect niet mogelijk is en de eisen in het Activiteitenbesluit zijn strenger, dan gelden de vergunningvoorschriften nog 6 maanden na het van toepassing worden van het Activiteitenbesluit op die activiteit als maatwerkvoorschrift. Daarna gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit.

- Als maatwerk voor een bepaald aspect niet mogelijk is en de eisen in het Activiteitenbesluit zijn soepeler, dan gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit vanaf het moment dat het Activiteitenbesluit van toepassing wordt op die activiteit.

Activiteiten waarvoor langer dan 3 jaar geleden het Activiteitenbesluit is gaan gelden en die daarvoor in de vergunning geregeld waren

- De vergunningvoorschriften voor een bepaald aspect gelden voor deze activiteiten niet meer automatisch als maatwerkvoorschrift;
- Als in het Activiteitenbesluit voor een bepaald aspect maatwerk mogelijk is, dan kan het bevoegd gezag de eisen uit de vergunning hebben opgenomen in een nieuw maatwerkvoorschrift. Het opstellen van een maatwerkvoorschrift is een besluit waartegen bezwaar en beroep mogelijk is.
- Als in het Activiteitenbesluit voor een bepaald aspect geen maatwerk mogelijk is, dan gelden de eisen uit het Activiteitenbesluit, ongeacht of ze strenger of soepeler zijn.